

БАШ СЁЗ

Гьюрметли охувчу!

Сиз кьолугъузгъа тутгъан китап — Янгы Разилешивню кьумукъ тилге этилген биринчи толу таржумасы. Янгы Разилешив — оьзюне Сыйлы Язывлар яда Библия деп айтылагъан китапны гесеги. Библиягъа бир китапхана деп айтмагъа ярай. Ону ичине кёп санавдагъы адамлар бир нече тиллерде ювукъ гьисапда минг ярым йылны узагъында язгъан онлар булангъы китаплар гире.

Библияны биринчи гесеги — Эсги Разилешив. Ону аслу маънасы — Аллагъ, бары да бырынгъы халкълардан айырып исрайыллыланы танглап, олар булан разилешив бегетгенин гёрсетмек. Танлагъан халкъына Аллагъны рагъмусу болсун учун, исрайыллылар Аллагъдан оьзлеге берилген къанунланы кютмеге герек болгъан. Шоланы жыйымына Таврат, яда Мусаны Къануну деп ат тагъылгъан, неге тюгюл де оланы исрайыл халкъына Муса пайхаммар гелтирген.

Амма шо Разилешив де, Къанун да инсанланы янгыз янгы ва даимлик Разилешивге гъазирлей болгъан — шо янгы Разилешивню Аллагъ инсанлар булан гъалиден эки минг йыл алда бу дюньягъа гелген Иса Месигъден таба бегетген. Янгы Разилешивге гиреген 27 китапда Исаны инсанлар булан бегетилген Янгы Разилешивню гъакъында хабар юрюле.

Янгы Разилешивню башлагъы дёрт китабына «Инжиллер» деп айтыла. Шо сёз грекчеден гёчюргенде, «сююнч хабар» демек бола. Инжиллерде Иса Месигъни тувмакълыгъы, Ону бу дюньядагъы яшаву, хачдагъы оьлюмю ва тирилмеклиги гъакъында хабарлана.

Янгы Разилешивню сонг тегелеген «Элчилени ишлери» деген китабында Исагъа иман салгъанланы жыйыны башлап нечик амалгъа гелгени ва оьмюр сюрдени, Исагъа бакъгъан якъдагъы иман сав дюньягъа нечик чалтлыкъда яйылып гетгени гъакъында хабар бериле.

Янгы Разилешивню китапларыны кёбюсю (21) — Исаны элчилери язгъан кагъызлар. Оланы аслу маънасы — иманлылагъа насигъат берив, Исагъа иман салгъанланы жыйынына шо заманларданокъ да гирмеге башлагъан адашывланы, ялгъан уйретивлени юзюн ачмакъ.

БАШ СЁЗ

Янгы Разилешивню ва савлай Библияны ахырынчы китабы — Югъанны вагъийи. Шо китапда ону язгъан элчи Югъангъа ахыр заман булан байлавлу Аллагъдан йиберилген вагъий бериле. Аллагъ Югъангъа ахыр заман болма тарыкъ затны ачыкъ эте — бу дюньяда гъакимлик сюрюп турагъан яманлыкъдан Аллагъ уьст чыгъажакъ.

Янгы Разилешив бизин девюрню 1-нчи асрусунда шо заманларда инг де бек яйылгъан грек тилинде язылгъан. Эки минг йылны ичинде Янгы Разилешив дюньядагъы юзлер булангъы тиллеге таржума этилген.

Къумукъ тилде тюрю-тюрю йылларда Янгы Разилешивню айры-айры китаплары чыкъгъан. 1888-нчи йылда Маттайны Инжили, 1897-нчи йылда буса Маркны Инжили чыкъгъан. 1897-нчи йылда Маттайны Инжили тюзелтилип онгарылып янгыдан чыкъгъан. 1996-нчы йылда Библияны Таржумасыны институту Маркны Инжилени янгы таржумасын, 2001-нчи йылда буса Лукъаны Инжилин чыгъаргъан.

Кьолугъуздагъы бу китап — Янгы Разилешивню гъалиги кьумукъ адабият тилге этилген толу таржумасыны биринчи къайдасы. Таржумачылар грекче текстдеги сёзлени гезигин, жумлаланы кьурулушун сакъламагъа къарамагъан, ону маънасын бермеге къаст этген. Къумукъ тил де, грек тил де бир-бирине къардаш тиллер тюгюл, шо саялы да оланы грамматика кьурулушлары да башгъа. Сынав гёрсетеген кюйде, тувра, сёз-сёзюне дегенлей этилген таржума кьулакъгъа онча атив чалынмай, олай таржумадагъы бары зат англашылып да битмей. Бу таржума бырынгъы кьольязывланы илму гёзден къаралып чыкъгъанларындан этилген, шо саялы да муну бир-бир ерлери орус тилдеги мердешли таржума булан рас гелмей къалмагъа да бола.

Янгы Разилешивню бир-бир ерлерин тюрю-тюрю кюйде англамагъа ва таржума этмеге бола. Шолай гезиклени инг де аслуларында баянлыкълар берилген — оларда таржуманы болмагъа болагъан башгъа журалары берилген. Баянлыкъларда охувчугъа четим тиймеге болагъан бир-бир сёзлеге ва сёз тагъымлагъа англаывлар бериле.

Таржуманы гъар китабыны алдында гиччирек баш сёзлер бериле. Шоларда китапланы авторлары, оларда гётерилеген аслу масъалалар булан байлавлу болуп къысгъача маълуматлар бериле. Ондан къайры да, китапны гъар бёлюгю, бир маъна булан байлавлу гесеклеге пайланып, башлар да салынып бериле. Китапланы алдындагъы баш сёзлер де, оланы ичиндеги бёлюклердеги гесеклеге салынгъан башлар да башлагъы грекче кьольязывларда болмагъан. Оланы таржумачылар охувчулагъа гъар китапны, ону гъар гесегин яхшы англамагъа кёмек болсун учун, оьзлени ягъындан кьошгъан. Таржумада Сыйлы Язывланы Эсги Разилешив деген бёлюгюнден алынгъан гесеклер башгъа языв къайда

БАШ СЌЗ

булан берилген. Ахырда да, таржуманы ахырында Янгы Разилешивде ёлугъагъан терминлени, аслу ерни тутагъан адамланы ва ерлени атларыны сёзлюгю, Янгы Разилешивдеги агъвалатлар юрюлеген пачалыкъланы ва шагъарланы карталары берилген.

Библияны Таржумасыны институту Янгы Разилешивню кьумукъ тилге гёчюрювде ортакъчылыкъ этген таржумачылагъа, редакторлагъа ва шолай да озге бары да кьол ялгъагъанлагъа разилигин билдире.

Бу китап кьумукъ халкъгъа пайдалы болур деп умут этебиз.

Библияны Таржумасыны институту